

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: "Γαλάζια ανάπτυξη: Ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας"»

COM(2012) 494 final

(2013/C 161/17)

Εισηγητής: **ο κ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ**

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2012, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την:

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Γαλάζια ανάπτυξη: ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας

COM(2012) 494 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία της πληροφορίας», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 27 Φεβρουάριου 2013.

Κατά την 488η σύνοδο ολομέλειας, της 20ής και 21ης Μαρτίου 2013 (συνεδρίαση της 20ής Μαρτίου 2013), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 100 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 2 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η παρούσα Ανακοίνωση συνιστά την επιβεβλημένη λογική συνέχεια της προσπάθειας για την υλοποίηση μιας Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (ΟΘΠ) στην ΕΕ.

1.2 Η ΕΟΚΕ αξιολογεί την Ανακοίνωση γενικά ως μια ορθή συμβολή στην Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική (ΟΘΠ) της ΕΕ με αναφορά στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και με στόχο την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης αξιοποιώντας τη δυναμική της θαλάσσιας οικονομίας για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής συνοχής.

1.3 Υπό το πρίσμα αυτό, η ΕΟΚΕ επικροτεί την Ανακοίνωση ιδιαίτερα στην τρέχουσα κρίσιμη συγκυρία οικονομικής κρίσης η οποία διαμόρφωσε ένα δυσχερές οικονομικό τοπίο στην Ευρώπη επιδρώντας αρνητικά, εκτός άλλων, και στους τομείς δραστηριότητας που σχετίζονται με την θαλάσσια οικονομία.

1.4 Η ΕΟΚΕ εκτιμά η νέα ώθηση στην ΟΘΠ που φιλοδοξεί να φέρει η Ανακοίνωση προϋποθέτει τη συνεκτική αξιοποίηση και εξέλιξη των υφιστάμενων θετικών πρωτοβουλιών και δράσεων σε συνδυασμό με το προτεινόμενο νέο πλαίσιο έτσι ώστε η ΕΕ να μην χάσει την ευκαιρία διαμόρφωσης μιας προηγμένης και υψηλών προδιαγραφών ΟΘΠ.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρώντας την συνέχεια και την συνεκτικότητα ως απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση της γαλάζιας ανάπτυξης επισημαίνει ότι θα πρέπει να καταστεί σαφές πως οι πέντε τομείς προτεραιότητας που εντοπίζονται στη μελέτη "Γαλάζια ανάπτυξη: Σενάρια για τη βιώσιμη ανάπτυξη" (2012) προστίθενται και δεν υποσκελίζουν τους υφιστάμενους παραδοσιακούς τομείς δράσης (<https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/content/2946>).

1.6 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι μια θεώρηση της γαλάζιας οικονομίας ως εσαεί πηγή αναξιοποίητων πόρων και η εμφιασμένη επίκληση της γαλάζιας ανάπτυξης ως πανάκεια για τις δυσχέρειες της Ευρωπαϊκής οικονομίας ενδέχεται να ενισχύσουν τις πολλαπλές πιέσεις που ήδη υφίστανται οι ακτές και οι θάλασσες της ΕΕ και συνιστά διαρκή επαγρύπνηση για την επίτευξη ισορροπίας των οικονομικών στοχεύσεων με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

1.7 Η ΕΟΚΕ έχει αναφερθεί διεξοδικά στη σημασία του ανθρώπινου παράγοντα στη θαλάσσια οικονομία συστήνοντας να δοθεί η δέουσα προσοχή στην κοινωνική διάσταση κατά την αναζήτηση ισορροπίας μεταξύ της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης για μια βιώσιμη ΟΘΠ.

1.8 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η γαλάζια ανάπτυξη πρέπει να συμβάλει στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης χωρίς αποκλεισμούς παρέχοντας ευκαιρίες απασχόλησης, κατάρτισης και πλήρους συμμετοχής ειδικά στους τοπικούς και παράκτιους πληθυσμούς—συμπεριλαμβανομένων και των αραιών απομακρυσμένων κοινοτήτων—με τα ιδιαίτερα τους χαρακτηριστικά και ανάγκες.

1.9 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζοντας καίριες της επισημάνσεις για τη θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα ⁽¹⁾, υπογραμμίζει τη κομβική σημασία της έρευνας και της καινοτομίας στην καθιέρωση μιας ισχυρής ανταγωνιστικής θέσης για την Ευρώπη ιδιαίτερα στους νέους αναδυόμενους τομείς με έμφαση σε βασική πρωτογενή και προηγμένη έρευνα, προσανατολισμένη σε πρωτοπόρες εφαρμογές και βέλτιστη μεθοδολογία που υποστηρίζει τη συνεργασία βιομηχανίας με την ακαδημαϊκή κοινότητα.

1.10 Η ΕΟΚΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο ζήτημα της εκπαίδευσης και προτρέπει την Επιτροπή να επεξεργαστεί το ενδεδειγμένο

⁽¹⁾ ΕΕ C 306, της 16ης Δεκεμβρίου 2009, σελ. 46 έως 50

καινοτόμο πλαίσιο εκπαίδευσης με στόχο την προσέλκυση σπουδαστών υψηλής κατάρτισης σε μια επαγγελματική σταδιοδρομία στις θαλάσσιες δραστηριότητες.

1.11 Καθώς η εδραίωση της γαλάζιας ανάπτυξης αποτελεί ιδιαίτερα φιλόδοξο και σύνθετο εγχείρημα γιγαντιαίας εμβέλειας, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη της περαιτέρω εξειδίκευσης στην υλοποίηση και εντοπίζει στην παρούσα γνώμη ορισμένα κεντρικά και άλλα ειδικότερα ζητήματα που χρήζουν προσοχής έτσι ώστε να αποφευχθεί ένα χάσμα μεταξύ προσδοκιών και πραγματικών δυνατοτήτων.

2. Εισαγωγή

2.1 Η Ανακοίνωση επικεντρώνει στην γαλάζια ανάπτυξη με αφετηρία την πεποίθηση ότι οι ακτές, οι θάλασσες, και οι ωκεανοί μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των εντάσεων και προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη καθώς και στην οικονομική ανάκαμψη.

2.2 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η γαλάζια ανάπτυξη στοχεύει σε μια "έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη" με επίκεντρο την καινοτομία και δρομολογεί μια διαδικασία αναβάθμισης της γαλάζιας οικονομίας στην ατζέντα των κρατών μελών, των περιφερειών, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών.

2.3 Η Ανακοίνωση περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη και η ΕΕ υποστηρίζουν ήδη τη γαλάζια οικονομία. Με βάση την προαναφερόμενη σχετική μελέτη (βλ. σημείο 1.5) εντοπίζονται στο σύνολο δραστηριοτήτων πέντε τομείς προτεραιότητας με δυναμική ανάπτυξης που με στοχοθετημένες δράσεις μπορεί να αναπτυχθούν περαιτέρω: i) θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός και τουρισμός με κρουαζιερόπλοια, ii) γαλάζια ενέργεια, iii) θαλάσσιοι ορυκτοί πόροι, iv) υδατοκαλλιέργεια και v) γαλάζια βιοτεχνολογία.

2.4 Οι τομείς/αλυσίδες αξίας της γαλάζιας οικονομίας διαχωρίζονται σε παραδοσιακούς πλήρως ανεπτυγμένους (θαλάσσιες μεταφορές, θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός), σε αναπτυσσόμενους (υδατοκαλλιέργεια και η θαλάσσια επιτήρηση) και σε αναδυόμενους (ανανεώσιμη ωκεανική ενέργεια, η γαλάζια βιοτεχνολογία).

2.5 Η «επανεργοποίηση» της ΟΘΠ επισφραγίστηκε στις αρχές Οκτωβρίου, με την υιοθέτηση της Διακήρυξης της Λεμεσού⁽²⁾ που αποτελεί πολιτική διακήρυξη υποστήριξης και ενίσχυσης της ΟΘΠ με μελλοντικές κατευθύνσεις γαλάζιας ανάπτυξης σε μια ατζέντα ανάπτυξης και απασχόλησης.

2.6 Ως μακροπρόθεσμη στρατηγική η γαλάζια ανάπτυξη, στοχεύει στην ανάδειξη συνεργειών και αλληλεπιδράσεων σε τομεακές πολιτικές και σε διαφορετικές δραστηριότητες αλλά και τη μελέτη ενδεχόμενων επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα.

2.7 Στοχεύει επίσης στον εντοπισμό και τη στήριξη δράσεων με σημαντική αναπτυξιακή δυναμική μακροπρόθεσμα ενθαρρύνοντας επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία και στην προώθηση δεξιοτήτων μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

⁽²⁾ Διακήρυξη των αρμόδιων για την ΟΘΠ υπουργών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία της ΟΘΠ και την ατζέντα ανάπτυξης και απασχόλησης της Γαλάζιας Ανάπτυξης που υιοθετήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου, στις 7 Οκτωβρίου 2012.

2.8 Η Επιτροπή, μετά από εκτενή διαβούλευση θα δρομολογήσει σειρά δράσεων για τη διερεύνηση της αναπτυξιακής δυναμικής με Ανακωνώσεις για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό, τη γαλάζια ενέργεια, τη γαλάζια βιοτεχνολογία και τη θαλάσσια εξόρυξη, καθώς και κατευθυντήριες στρατηγικές γραμμές σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια.

3. Γενικές Παρατηρήσεις

3.1 Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις⁽³⁾, η ΕΟΚΕ, με σημαντικές επισημάνσεις, έχει τοποθετηθεί επί σειράς ζητημάτων συναφών με τη γαλάζια ανάπτυξη και εκφραστεί θετικά για τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή υλοποιεί την ΟΘΠ από τη δημιουργία της το 2007⁽⁴⁾ επιδιώκοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη της θαλάσσιας οικονομίας και τη βελτιωμένη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

3.2 Η ΕΟΚΕ αντιλαμβάνεται την προτεινόμενη εδραίωση της γαλάζιας ανάπτυξης ως σύνθετο και δύσκολο εγχείρημα γιγαντιαίας εμβέλειας με πλαίσιο αναφοράς α) τις έξι θαλάσσιες λεκάνες (Βαλτική, Μεσόγειος και Βόρεια Θάλασσα, Βορειοανατολικός Ατλαντικός και Αρκτικός Ωκεανός, Εύξεινος Πόντος, καθώς και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρώπης) με τα ιδιαίτερα της οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά, γεωγραφικά, κλιματικά και θεσμικά τους χαρακτηριστικά και ανάγκες β) πολλούς τομείς και δραστηριότητες με διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης, διαφορετικό ειδικό βάρος και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γ) στρατηγικές ανάπτυξης που αξιοποιούν τα πλεονεκτήματα και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες κάθε θαλάσσιας περιοχής και κάθε τομέα.

3.3 Η ΕΟΚΕ ως γνωστό, έχει ταχτεί υπέρ της διατομεακής και διασυνοριακής συνεργασίας όλων των παικτών ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και να εξασφαλιστούν βέλτιστες συνθήκες ανάπτυξης στη θαλάσσια οικονομία.

3.4 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την λειτουργική γεωγραφική προσέγγιση της γαλάζιας ανάπτυξης με στρατηγικές θαλάσσιες λεκάνης που λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των λεκανών της Ευρώπης σε σχέση με τις διάφορες θαλάσσιες οικονομικές δραστηριότητες, με ζητήματα συμπράξεων, συνέργειας αλλά και εντάσεων εντός και εκτός των συνόρων της ΕΕ.

3.5 Η ΕΟΚΕ συστήνει την ενίσχυση των συναφών προς τη θάλασσα πόλων συνεργασίας (*maritime clusters*) και την προώθηση συμπράξεων ικανών να προωθήσουν την καινοτομία και να αναπτύξουν νέες επιχειρησιακές έννοιες. Περιφερειακοί σχηματισμοί που συγκεντρώνουν το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ΜΚΟ καθώς και περιφερειακές θαλάσσιες συμβάσεις και εστιασμένες μελέτες θαλάσσιων λεκανών μπορούν να αντιμετωπίσουν τον κατακερματισμό της θαλάσσιας οικονομίας, μέσω της διασυνοριακής συνεργασίας και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

⁽³⁾ EE C 299, της 4ης Οκτωβρίου 2012, σελ. 133–140; EE C 255, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010, σελ. 103–109; EE C 267, της 1ης Οκτωβρίου 2010, σελ. 39–45; EE C 306, της 16ης Δεκεμβρίου 2009, σελ. 46–50; EE C 211, της 19ης Αυγούστου 2008, σελ. 31–36; EE C 172, της 5ης Ιουλίου 2008, σελ. 34–40; EE C 168, της 20ής Ιουλίου 2007, σελ. 50–56; EE C 146, της 30ής Ιουνίου 2007, σελ. 19–26; EE C 206, της 29ης Αυγούστου 2006, σελ. 5–9; EE C 185, της 8ης Αυγούστου 2006, σελ. 20–24; EE C 157, της 28ης Ιουνίου 2005, σελ. 141–146

⁽⁴⁾ COM(2007) 575 τελικό.

3.6 Η ΕΟΚΕ σ'ότι αφορά τις τοπικές κοινωνίες των παράκτιων περιοχών, των νησιών και των εξόχως απόκεντρων περιοχών, συστήνει την αποθάρρυνση προσεγγίσεων "ενιαίου τύπου" και την ενθάρρυνση προσαρμοσμένων τοπικών στρατηγικών και συνεργασίας με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τις κοινότητες καθώς και τους τοπικούς φορείς της κοινωνίας των πολιτών με στόχο τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, των παραδοσιακών μορφών παραγωγής και απασχόλησης και την προστασία των φυσικών πόρων.

3.7 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι πρέπει να αναδειχτεί με σαφέστερο τρόπο ότι η προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΟΘΠ, δεν αποτελεί αποκλειστικά ευρωπαϊκή υπόθεση καθώς τα θαλάσσια οικοσυστήματα και οι θαλάσσιες οικονομίες υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα. Σοβαρές προκλήσεις θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά μόνο με διεθνή συνεργασία και συντονισμένη δράση. Αυτό ισχύει τόσο για τις οικονομικές προκλήσεις όπως η αειφόρος χρήση των θαλάσσιων πόρων, η κλιματική αλλαγή, η απώλεια της βιοποικιλότητας ο θεμιτός ανταγωνισμός στη ναυτιλία και το ναυπηγικό κλάδο και η προώθηση συνθηκών αξιοπρεπούς εργασίας στους κλάδους αυτούς, όσο και για ζητήματα που οριοθετούνται περισσότερο σε περιφερειακό επίπεδο λ.χ. η προστασία του περιβάλλοντος στη Μεσόγειο ή την Βαλτική Θάλασσα.

3.8 Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να θέσει στο επίκεντρο της διεθνούς διάστασης της ΟΘΠ τις επτά άκρως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ (αυτόνομη ισπανική κοινότητα Καναρίων Νήσων, αυτόνομες πορτογαλικές περιφέρειες των Αζόρων και της Μαδέρας και γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα της Γουαδελούπης, της Γαλλικής Γουιάνας, της Μαρτινίκας και της Ρεϋνιόν) ως προπύργια της Ένωσης στις αντίστοιχες ζώνες τους ⁽⁵⁾ λαμβάνοντας υπόψη τους άξονες προτεραιότητας για μια ενισχυμένη εταιρική σχέση ⁽⁶⁾ και να παρουσιάσει περιφερειακές στρατηγικές γαλάζιας ανάπτυξης καθώς οι περιοχές αυτές εξασφαλίζουν στην ΕΕ τη μεγαλύτερη Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη στον κόσμο και μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο.

3.9 Η ΕΟΚΕ αξιολογεί θετικά τις αναφορές της Ανακοίνωσης στα θέματα απασχόλησης, κατάρτισης και δεξιοτήτων εκτιμώντας, ωστόσο, ότι η κοινωνική διάσταση που σηματοδοτούν, πρέπει να ενσωματωθεί στις πολιτικές που δρομολογεί το νέο θαλάσσιο και ναυτιλιακό θεματολόγιο της 8ης Οκτωβρίου 2012 με αναφορά στη στρατηγική "Ευρώπη 2020". και να προβλεφθούν στοχοθετημένα μέτρα για βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης, εργασίας και κατάρτισης με τη συμμετοχή και των κοινωνικών εταίρων.

3.10 Καθώς η έλλειψη δεξιοτήτων καταγράφεται στην Ανακοίνωση ως ένα σημαντικό εμπόδιο στην γαλάζια ανάπτυξη, η ΕΟΚΕ, πέρα από το ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών ⁽⁷⁾, θεωρεί ζωτική τη εξέλιξη της επαγγελματικής γνώσης και εμπειρίας σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις των αναδυόμενων τομέων για νέες δεξιότητες υψηλού επιπέδου και συστήνει την εξειδίκευση και τη διεύρυνση υφιστάμενων πολιτικών και δράσεων δεδομένου ότι η θαλάσσια εκπαίδευση επικεντρώνεται κυρίως σε υπάρχουσες ώριμες δραστηριότητες (αλιεία, ναυτιλία).

⁽⁵⁾ COM(2004)0343

⁽⁶⁾ EE C 294, της 25ης Νοεμβρίου 2005, σελ. 21-25.

⁽⁷⁾ EE C 43, της 15ης Φεβρουαρίου 2012, σελ. 69-72.

4. Οικονομική διάσταση

4.1 Η Ανακοίνωση απεικονίζει το οικονομικό μέγεθος και τα δεδομένα απασχόλησης στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας που προσφέρουν ήδη θέσεις εργασίας σε 5,4 εκατ. άτομα και συνολική προστιθέμενη ακαθάριστη αξία ύψους περίπου 500 δισ. ευρώ στην Ευρώπη εξαιρουμένων των στρατιωτικών δραστηριοτήτων. Συνολικά, 75 % του εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ και 37 % του εσωτερικού της εμπορίου (ανά τόνο/χιλιόμετρο) διεξάγεται διά θαλάσσης. Η δραστηριότητα αυτή, συγκεντρώνεται κύρια γύρω από τις ακτές της Ευρώπης. Ακόμη, ορισμένες χώρες που δεν βρέχονται από θάλασσα αναπτύσσουν αξιολογία σχετική οικονομική δραστηριότητα λ.χ. εξοπλισμοί πλοίων.

4.2 Οι προοπτικές με βάση τις αλυσίδες αξίας της γαλάζιας οικονομίας ως προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και την απασχόληση είναι σημαντικές: μέχρι το 2020 οι θέσεις εργασίας μπορεί να αυξηθούν σε 7 εκατ. και η συνολική ετήσια ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε 600 δισ. ευρώ.

4.3 Εξετάζεται επίσης η δυναμική και οι ενδεχόμενες μελλοντικές κατευθύνσεις για καθένα από τους 5 τομείς προτεραιότητας με έμφαση στην καινοτομία και τις νέες θέσεις εργασίας βάσει της μελέτης για την προαναφερόμενη (σημείο 1.5) μελέτη γαλάζια ανάπτυξη: Συγκεκριμένα.

4.3.1 Ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός—ο μεγαλύτερος τομέας όσον αφορά την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και την απασχόληση—απασχολεί 2,35 εκατ. άτομα, ήτοι το 1,1 % επί του συνόλου της απασχόλησης στην ΕΕ όπου πάνω από το 90 % των επιχειρήσεων απασχολούν λιγότερα από 10 άτομα. Η προσδοκώμενη μεγέθυνση είναι 2 έως 3 % έως το 2020 ενώ μόνο ο κλάδος κρουαζιερόπλοιων μπορεί να δημιουργήσει 100 000 νέες θέσεις εργασίας έως το 2020 σε σύγκριση με το 2010. Η πλοήγηση με σκάφη αναψυχής αναμένεται να αυξηθεί κατά 2-3 % ετησίως σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κρουαζιερόπλοιων ⁽⁸⁾.

4.3.2 Το 2011, η αιολική ενέργεια ανοικτής θαλάσσης στην Ευρώπη ανερχόταν στο 10 % της εγκατεστημένης ισχύος, απασχολώντας άμεσα και έμμεσα 35 000 άτομα με 2,4 δισ. ευρώ σε ετήσιες επενδύσεις και συνολική ισχύ περίπου 3,8 GW. Με βάση τα εθνικά σχέδια δράσης των κρατών μελών για την ανανεώσιμη ενέργεια, οι αιολικές πηγές το 2020 αναμένεται να παράγουν 494,6 TWh, εκ των οποίων 133,3 TWh στην ανοικτή θάλασσα. Οι προοπτικές απασχόλησης μεταφράζονται σε 170 000 θέσεις εργασίας έως το 2020 και 300 000 έως το 2030. Ελπιδοφόρες προοπτικές καταγράφονται και σε τομείς με πρώιμο στάδιο ανάπτυξης όπως είναι η παραγωγή παλιρροϊκής ενέργειας, ακολουθούμενη από την ενέργεια κυμάτων όπου αρκετές χώρες-μέλη ήδη πραγματοποιούν σοβαρές επενδύσεις.

4.3.3 Ο ετήσιος κύκλος εργασιών θαλάσσιας εξόρυξης ορυκτών παγκοσμίως αναμένεται να αυξηθεί από σχεδόν μηδενικό επίπεδο σε 5 δισ. ευρώ κατά την επόμενη δεκαετία και έως 10 δισ. ευρώ έως το 2030 βάσει εκτιμήσεων παραγόντων της βιομηχανίας στο πλαίσιο της μελέτης για τη γαλάζια ανάπτυξη. Παγκοσμίως, ως το 2020, το 5 % και έως το 2030 το 10 % ορυκτών όπως το κοβάλτιο, ο χαλκός και ο ψευδάργυρος μπορεί να προέρχονται από τον βυθό των ωκεανών. Η τιμή πολλών μη ενεργειακών πρώτων υλών μεταξύ 2000-2010 σημείωσε ετήσια αύξηση ύψους 15 % περίπου

⁽⁸⁾ COM(2012) 494 final.

στην, κυρίως λόγω ζήτησης από τις αναδυόμενες οικονομίες σύμφωνα με στοιχεία του ΠΟΕ (WTO PRESS/628, 7 Απριλίου 2011). Ωστόσο, η εκμετάλλευση ή εξόρυξη ορυκτών, εκτός της άμμου και του αμμοχάλικου, από τη θάλασσα, έχει μόλις ξεκινήσει και αναπτύσσεται σε ρηχά ύδατα

4.3.4 Το 2010, η συνολική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ ήταν λιγότερη από 1,3 εκατ. τόνους, αξίας περίπου 3,2 δισ. ευρώ με παροχή 80 000 θέσεων εργασίας. Πάνω από το 90 % των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ είναι ΜΜΕ. Η υδατοκαλλιέργεια παγκοσμίως, παρουσιάζει αύξηση 6,6 % ετησίως από 40 εκατ. τόνους το 2002 σε 53 εκατ. το 2009 και αποτελεί τον πιο ραγδαία αναπτυσσόμενο τομέα παραγωγής τροφίμων ζωικής προέλευσης (FAO 2010, "The State of World Fisheries and Aquaculture"). Ωστόσο, ενώ η παγκόσμια ζήτηση αυξάνεται, η Ευρωπαϊκή παραγωγή παραμένει στάσιμη και η ζήτηση για ψάρια στην ΕΕ καλύπτεται από εισαγωγές που ανέρχονται στο 60-65 % του συνολικού ανεφοδιασμού. Ως εργαλείο ανάπτυξης του τομέα της υδατοκαλλιέργειας, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναθεωρήσει την πολιτική χρηματοδότησης του τομέα μετακινούμενη από επιχορηγήσεις σε απευθείας επιδοτήσεις στην περίοδο 2020–2014.

4.3.5 Ο αναδυόμενος τομέας της γαλαζίας βιοτεχνολογίας έχει στην Ευρώπη σήμερα χαμηλό ποσοστό απασχόλησης και η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του εκτιμάται σε 0,8 δισ. ευρώ. Βραχυπρόθεσμα, μπορεί να αναδειχθεί σε μικρή αγορά για προϊόντα υψηλής ποιότητας υγείας, καλλυντικών και βιομηχανικών βιο-υλικών. Έως το 2020, μπορεί να αναδειχθεί σε αγορά μεσαίου μεγέθους με επέκταση στην παραγωγή μεταβολιτών και πρωτογενών ενώσεων (λιπιδίων, ζάχαρης, πολυμερών, πρωτεϊνών) για τη βιομηχανία τροφίμων, ζωοτροφών και για τη χημική βιομηχανία. Μακροπρόθεσμα και εφόσον σημειωθεί σημαντική τεχνολογική πρόοδος, η βιοτεχνολογία μπορεί να ξελιχθεί σε μαζικό προμηθευτή ειδικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

4.4 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι οι οικονομικές προσδοκίες από τους πέντε τομείς αιχμής εξαρτώνται από πολλαπλές προϋποθέσεις ενώ η αναπτυξιακή δυναμική υπόκειται σε σύνθετες τεχνολογικές, περιβαλλοντικές, ερευνητικές, επενδυτικές, ανταγωνιστικές και θεσμικές προκλήσεις που συχνά συναρτώνται από τη διεθνή διάσταση της ΟΟΠ ή από διεθνείς οικονομικές και άλλες εξελίξεις λ.χ. η ικανότητα έκδοσης αδειών εξόρυξης σε διεθνή ύδατα ή οι διακυμάνσεις στην τιμή του πετρελαίου.

4.5 Ο ρυθμός πραγμάτωσης της γαλαζίας ανάπτυξης καθορίζεται αποφασιστικά από το μακροπρόθεσμο σενάριο που θα την πλαισιώσει. Ένα σενάριο βιώσιμης και σταθερής ανάπτυξης προσφέρει καλύτερη υποστήριξη ενώ μια εύθραυστη οικονομική ανάκαμψη σε συνδυασμό με περιοριστικές διεθνείς παραμέτρους θα αναχαιτίζει τις εξελίξεις.

4.6 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει, ωστόσο ότι η Ανακοίνωση, δεν φαίνεται να λαμβάνει επαρκώς υπόψη τον γενικότερο και τον επιμέρους αντίκτυπο της τρέχουσας οικονομικής κρίσης που δυσχεραίνει την αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προκλήσεων σε Ευρωπαϊκό και σε παγκόσμιο επίπεδο.

4.7 Σε εγγενώς ριψοκίνδυνες και νέες αγορές η ανταγωνιστικότητα των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων εξαρτάται από την πρόσβαση τους σε επαρκή χρηματοδότηση με ένα κατάλληλο πλαίσιο για την προσέλκυση επενδύσεων υπό συνθήκες διαφάνειας. Η πρόσβαση σε

κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου είναι ζωτικής σημασίας για τις ΜΜΕ ενώ απαιτείται μέριμνα για τις μικρο-επιχειρήσεις που δύναται να εξελιχθούν σε μοχλό της γαλαζίας ανάπτυξης.

4.8 Η ΕΟΚΕ εφιστά προσοχή στην ιδιαίτερη σημασία της θαλάσσιας οικονομίας για τα κράτη μέλη με Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες και στην ανάγκη ανάπτυξης των ναυτιλιακών οικονομικών ομίλων και ενθάρρυνσης της συμβολής τους στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

4.9 Τέλος η ΕΟΚΕ για να αποφευχθεί χάσμα μεταξύ προσδοκιών και πραγματικότητας θεωρεί ότι η τρέχουσα δυσχερής συγκυρία και οι γενικά δυσοίωνες προβλέψεις για την Ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη σε μια ρεαλιστική προσέγγιση της απαιτούμενης περαιτέρω εξειδίκευσης της γαλαζίας ανάπτυξης.

5. Διακυβέρνηση και ζητήματα ρυθμιστικού πλαισίου

5.1 Η Ανακοίνωση περιέχει αναφορές σχετικά με υφιστάμενες πολιτικές και στρατηγικές επενδύσεις γαλαζίας οικονομίας από τα κρατη μέλη και την ΕΕ. Η ΕΟΚΕ φρονεί, ωστόσο, ότι αυτές οι πρωτοβουλίες και δράσεις, των κρατών μελών, παραμένουν σε αναπρωτοστοιχία με τους φιλόδοξους στόχους της γαλαζίας ανάπτυξης και δεν παρέχουν ακόμη την απαραίτητη κρίσιμη μάζα για την εδραίωση της.

5.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αποτελεσματικές δομές διακυβέρνησης αποτελούν προϋπόθεση για την οικοδόμηση της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας που θα καταστήσει τη γαλαζία ανάπτυξη μοχλό απασχόλησης και επιχειρηματικότητας σε εποχή κρίσης.

5.3 Επισημαίνεται ότι λειτουργικές δομές διακυβέρνησης προϋποθέτουν την αντιμετώπιση ρυθμιστικών δυσχερειών και διοικητικών εμποδίων τα οποία ανέδειξε και η διαδικασία διαβούλευσης.

5.4 Καθώς αναπτύσσονται νέοι τρόποι εκμετάλλευσης της θάλασσας, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να θεσπίσουν σταθερά συστήματα ρύθμισης και σχεδιασμού τα οποία θα ευνοούν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις, τη διασυννοριακή συνοχή και τη συνέργεια των συμπράξεων με άξονα την καινοτομία.

5.5 Ειδικότερα στους αναδυόμενους τομείς όπως η θαλάσσια βιοτεχνολογία η ΕΕ στερείται μιας συνεκτικής πολιτικής η οποία θα πρέπει να καταρτιστεί έγκαιρα καθώς η ευρωπαϊκή προσπάθεια είναι κατακεραματισμένη, βασίζεται στις εθνικές παρά σε κοινές ευρωπαϊκές προτεραιότητες και αποτελεί ανταγωνιστικό μειονέκτημα.

5.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί, συνεπώς, ζωτικής σημασίας την έγκαιρη αντιμετώπιση των ρυθμιστικών κενών και εμποδίων που απορρέουν από ένα πολύπλοκο και ασταθές νομικό πλαίσιο με εκφάνσεις όπως είναι η ρυθμιστική αβεβαιότητα για τη μετα-2020 εποχή (υπεράκτια αιολική ενέργεια) ή τα ρυθμιστικά κενά της ΕΕ για ορισμένες δραστηριότητες (εκμετάλλευση των θαλασσιών πόρων βυθού, υπεράκτια υδατοκαλλιέργεια και υπεράκτια αιολική ενέργεια).

5.7 Επισημαίνεται ειδικότερα η ανάγκη συγκροτημένης αντιμετώπισης καιρίων ζητημάτων όπως η έλλειψη ολοκληρωμένης θαλάσσιας χωροταξίας κυρίως σε σχέση την υδατοκαλλιέργεια και την υπεράκτια πλωτή αιολική ενέργεια, οι δαιδαλώδεις διαδικασίες αδειοδότησης/έγκρισης (υπεράκτια αιολική ενέργεια, γαλάζια βιοτεχνολογία), εμπόδια στην ίδρυση/χρηματοδότηση πειραματικών αγροκτημάτων αλλά και οι εντάσεις λ.χ. μεταξύ της θαλάσσιας ναυσιπλοΐας και των ωκεάνιων ανανεώσιμων ενεργειακών εγκαταστάσεων (παραγωγή παλιρροϊκής ενέργειας, μετατροπή της ωκεάνιας θερμικής ενέργειας (OTEC) και κυματική ενέργεια).

6. Περιβαλλοντική διάσταση

6.1 Η ΕΟΚΕ προτρέπει να αναγνωρισθεί η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (MSFD) (*) ως βάση βιώσιμης ανάπτυξης καθώς αποτελεί τον περιβαλλοντικό πυλώνα της ΟΘΠ και προτάσσει μια συνεκτική πολιτική με γνώμονα τη συνεχή προστασία, τη διαφύλαξη και την πρόληψη κάθε υποβάθμισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

6.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ενδεδειγμένη την ενσωμάτωση στη Διακήρυξη της Λεμεσού και στα μελλοντικά κείμενα πολιτικής του στόχου για επίτευξη/διατήρηση της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων της ΕΕ μέχρι το 2020 και της αρχής της πρόληψης (precautionary principle) ως δομικά στοιχεία για την ΟΘΠ και τη Γαλάζια Ανάπτυξη.

6.3 Βιώσιμες θαλάσσιες δραστηριότητες ικανές να παράσχουν απασχόληση προϋποθέτουν μακροπρόθεσμη συνεκτική προσέγγιση που επιδιώκει την ισορροπία ανάμεσα στην οικονομική μεγέθυνση και τις περιβαλλοντικές προκλήσεις και χρήζει επαρκούς υποστήριξης από τις τοπικές, εθνικές, διεθνείς και ευρωπαϊκές πολιτικές με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

6.4 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι οι θαλάσσιοι πόροι είναι σημαντικοί, αλλά όχι ανεξάντλητοι και εφιστά την προσοχή για τον κίνδυνο υπονόμησης της βιωσιμότητας της γαλάζιας ανάπτυξης και περαιτέρω περιβαλλοντικής επιβάρυνσης από την επανάληψη σοβαρών λαθών υπερεκμετάλλευσης πόρων και υπερδόμησης που χαρακτηρίσαν προηγουμένως αναπτυξιακές πρωτοβουλίες.

6.5 Η Ανακοίνωση ενώ αναγνωρίζει την περιβαλλοντική πρόκληση φαίνεται να αγνοεί ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών οι ευρωπαϊκές θάλασσες και οι ωκεανοί έχουν υποβαθμιστεί από την εδαφογενή, τη θαλάσσια και την ατμοσφαιρική ρύπανση, την οξίνιση των ωκεανών, την υπερεκμετάλλευση, τις καταστρεπτικές πρακτικές αλιείας και την κλιματική αλλαγή. Υποβάθμιση των θαλασσίων και παράκτιων οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας παρατηρείται στη Βαλτική Θάλασσα, τον Εύξεινο Πόντο, στη Μεσόγειο, στο Βορειοανατολικό Ατλαντικό και στην Αρκτική σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες για τα όρια της γαλάζιας ανάπτυξης. (Limits to Blue Growth, 2012, http://www.seas-at-risk.org/news_n2.php?page=539). Πρόσφατη πρωτοποριακή έρευνα του Περιβαλλοντικού Ινστιτούτου της Στοκχόλμης (SEI) ποσοτικοποιεί μακροπρόθεσμα το σοβαρό κόστος της θαλάσσιας ρύπανσης— που συχνά αγνοείται στη χάραξη πολιτικών—αν δεν ληφθούν μέτρα για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου (<http://www.sei-international.org/publications?pid=2064>).

6.6 Οι θαλάσσιες οικονομικές δραστηριότητες που ενέχουν υψηλό κίνδυνο για τη βιωσιμότητα αφορούν στις υπεράκτιες εγκαταστάσεις πετρελαίου και φυσικού αερίου, στην υδατοκαλλιέργεια, στον παράκτιο τουρισμό και στα κρουαζιερόπλοια, στη δέσμευση και αποθήκευση του διοξειδίου του άνθρακα, στις ακτοπλοϊκές μεταφορές αλλά και στη θαλάσσια εξόρυξη ορυκτών καυσίμων που δεν συνάδει με καμία έννοια βιώσιμης ανάπτυξης.

6.7 Ασαφές παραμένει ακόμα το μέγεθος και το πεδίο του περιβαλλοντικού αντίκτυπου ιδιαίτερα σε σχέση με τη γαλάζια ανανεώσιμη ενέργεια, τους θαλάσσιους ορυκτούς πόρους, την υδατοκαλλιέργεια και τη γαλάζια βιοτεχνολογία ενώ είναι ελλιπή τα δεδομένα για την κατανόηση των περιπλοκών εξαρτήσεων στους ωκεανούς και στις βαθιές θάλασσες.

6.8 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός (ΘΧΣ) και η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ) που προωθεί η Επιτροπή ως κύριο εργαλείο διαχείρισης θαλάσσιων χώρων και πόρων πρέπει να συνδυάζεται με άλλα εργαλεία πολιτικής (λ.χ. στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, καθορισμός προστατευόμενων ζωνών, εσωτερική περιβαλλοντικού κόστους) σε μια προσέγγιση διαχείρισης με βάση το οικοσύστημα και την αρμονική συνύπαρξη των διαφόρων εντατικών και αλληλοανταγωνιστικών χρήσεων.

6.9 Η ΕΟΚΕ συστήνει στην Επιτροπή μεγαλύτερη επαγρύπνηση ως προς την τήρηση των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών προδιαγραφών και των προδιαγραφών υγιεινής και ποιότητας ιδίως στις εισαγωγές προϊόντων υδατοκαλλιέργειας από τρίτες χώρες προκειμένου να προστατευτούν στην ΕΕ οι καταναλωτές αλλά και οι επιχειρήσεις του τομέα αυτού από ενδεχόμενο αθέμιτο ανταγωνισμό.

7. Ειδικές παρατηρήσεις

7.1 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι παρά τις αναφορές στην σημασία της έρευνας για την εδραίωση της γαλάζιας ανάπτυξης, ιδιαίτερα στους αναπτυσσόμενους και αναδυόμενους τομείς, η Ανακοίνωση, παραμένει γενικόλογα ασαφής και περιορίζεται κύρια στην επίκληση του μελλοντικού προγράμματος "Ορίζοντας 2020".

7.2 Η Ευρώπη διανύει περίοδο περικοπών στις δημόσιες δαπάνες που σημαίνει επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερων αποτελεσμάτων με περιορισμένα μέσα. Οι συνεπακόλουθες μειώσεις της δημόσιας ερευνητικής χρηματοδότησης σε συνδυασμό με ανεπαρκή κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου ενδέχεται να αποδυναμώσουν το ζωτικό ρόλο των ΜΜΕ της θαλάσσιας οικονομίας στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και τεχνολογιών.

7.3 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η Ευρώπη με ισχυρή γνωστική βάση και ερευνητικό προβάδισμα σε νέες και παραδοσιακές μορφές ενέργειας και την υδατοκαλλιέργεια, υστερεί στην πραγματική καινοτομία ή την εμπορευματοποίηση στους αναδυόμενους νέους όπου οι ευρωπαίοι παίκτες προς το παρόν δεν μπορούν να ανταγωνιστούν την καινοτόμο επάρκεια των διεθνών παικτών (όπως δείχνει ο αριθμός διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε σχέση με την Ασία και τις ΗΠΑ στην αφαλάτωση, παράκτια προστασία, υδατοκαλλιέργεια αλγών, μπλε βιοτεχνολογία).

(*) ΕΕ L 164 της 25ης Ιουνίου 2008, σελ. 19-40

7.4 Η ΕΟΚΕ συστήνει συνεπώς την ταχεία αντιμετώπιση της έλλειψης εστιασμένης έρευνας και ερευνητικού προφίλ που οφείλεται εν μέρει στο ευρύ φάσμα των ερευνητικών πεδίων και δραστηριοτήτων που συνδέονται με στη θαλάσσια βιοτεχνολογία και στους άλλους νέους τομείς.

7.5 Στη γεφύρωση του χάσματος μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας σε όλους τους τομείς προτεραιότητας μπορεί να συμβάλουν: η σύνδεση της επιστημονικής έρευνας με την βιομηχανία και την εκπαίδευση, η συνεργασία βιομηχανίας-πανεπιστημίων, η βελτιωμένη διαχείριση πνευματικής ιδιοκτησίας, οι επενδύσεις σε προγράμματα επίδειξης για να τεκμηριωθεί η εμπορική σκοπιμότητα καθώς και οι μεγάλες συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικής πρωτοβουλίας με στόχο τη δημιουργία της απαραίτητης κρίσιμης μάζας για τη γαλάζια ανάπτυξη.

7.6 Το μέλλον της γαλάζιας ανάπτυξης στον αιώνα 21ο αιώνα συνδέεται στενά με τη δυνατότητα των επιστημόνων να αναπτύξουν και να συμμετέχουν σε διεπιστημονικά προγράμματα, που ενσωματώνουν δεξιότητες και έννοιες από άλλα ερευνητικά πεδία. Η κατάρτιση της επόμενης γενεάς επιστημόνων πρέπει να εστιάζει σε διεπιστημονικές και ολιστικές προσεγγίσεις για να αντιμετωπίσει τις σύνθετες τεχνολογικές και ανταγωνιστικές προκλήσεις που ενέχει η έρευνα για θαλάσσιους οργανισμούς και το θαλάσσιο περιβάλλον.

7.7 Η ΕΟΚΕ θεωρεί επείγουσα την αντιμετώπιση της αποσπασματικότητας των θαλάσσιων δεδομένων που είναι διασπαρμένα σε

εκατοντάδες ιδρύματα στην Ευρώπη με δυσχέρειες πρόσβασης, χρήσης και συγκέντρωσης και προτρέπει την Επιτροπή να συνεργασθεί με τα κράτη μέλη προκειμένου να καταστεί αυτή η γνώση προσιτή και να προσδιορίσει τις επιπρόσθετες οικονομικές και άλλες ανάγκες για τη δημιουργία πρόσφορου κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών και ροής δεδομένων με στόχο την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας και τη βελτίωση της περιβαλλοντικής προστασίας.

7.8 Ο νέος ψηφιακός χάρτης του θαλάσσιου βυθού των ευρωπαϊκών υδάτων πρέπει να είναι διαλειτουργικός, χωρίς περιορισμούς χρήσης και να υποστηρίζει την έρευνα με δεδομένα για τον αντίκτυπο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων καθώς και με ωκεανογραφικές προβλέψεις προκειμένου τα κράτη μέλη να μεγιστοποιήσουν τη δυναμική των οικείων θαλάσσιων προγραμμάτων παρατήρησης, δειγματοληψίας και ερευνών.

7.9 Η προστασία των θαλάσσιων συνόρων της Ευρώπης και η αποτελεσματική θαλάσσια επιτήρηση⁽¹⁰⁾ αποτελεί πρόκληση για τα κράτη μέλη στην επιτυχή προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης. Η ενίσχυση του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων του Σένγκεν και η θέσπιση μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών θα επιτρέψει στις αρχές επιτήρησης των συνόρων των κρατών μελών να μειώσουν την απώλεια ζών στη θάλασσα και να καταπολεμήσουν φαινόμενα όπως η λαθρομετανάστευση προς την ΕΕ αλλά και η πειρατεία στη θάλασσα⁽¹¹⁾.

Βρυξέλλες, 20 Μαρτίου 2013.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 44, της 11 Φεβρουαρίου 2011, σελ. 173-177.

⁽¹¹⁾ ΕΕ C 76 της 14.03.2013, σελ. 15.